

ÅRSMELDING

VOKSNE FOR BARN 2020

Vi har alle et voksenansvar.
Et ansvar for å passe på.
For å tilby en trygg hånd å holde når det trengs.
For å være voksne for barn.

vfb.no

Utgiver: **VOKSNE FOR BARN**
Ansvarlig redaktør: Signe Horn
Redaksjon: Voksne for Barn
Grafisk produksjon: Grafisk form as
Foto/illustrasjon: Bo Mathisen
Trykkeri: CopyCat

© 2021

ISBN 978-82-92488-99-7 (PDF)

INNHold

4 INNLEDNING

6 DETTE JOBBER VI MED

8 LIVSMESTRING OG UNIVERSELLE TILTAK

9 Zippys venner og Passport

12 Drømmeskolen

13 Supportgrupper i skolen

14 HJELP TIL BARN, UNGE OG FAMILIER I SÅRBARE SITUASJONER

16 ROM – ET TILTAK FOR PÅRØRENDE

18 Ungt nettverk

20 FORELDRESTØTTE

21 Møteplass for østeuropeiske foreldre

23 Foreldrerolle uten daglig omsorg

25 MEDLEMSKAP OG FRIVILLIGHET

28 Intervju med frivillige

31 Å GJØRE DE RIKTIGE TINGENE OG GJØRE TINGENE RIKTIG

35 ORGANISASJON

39 REGNSKAP

2020 – året da en-meteren gjorde alle litt tristere

Året 2020 var året da koronapandemien la seg som et vått ullteppe over oss alle. Nordmenn fikk forbud mot å reise på hytta og serveringssteder og treningssentre stengte. Vi fikk ikke lenger dra på jobben og møte kollegaer, og vi måtte bruke munnbind for å handle melk og brød. Vi ble redde for å smitte hverandre og særlig for å smitte de eldre og de med alvorlige underliggende sykdommer. Vi ble kjent med nye fjes, både politikere og byråkrater som dag etter dag, uke etter uke forsøkte å holde smitten nede, økonomien oppe og befolkningen opplyst slik at vi alle skulle gjøre kloke og samfunnsnyttige valg.

Og så ble vi invitert på dugnad! I mars ble vi alle manet til å være med på den store dugnaden for å bekjempe koronaviruset. Og vi har bidratt som best vi kan. Etter et år kan vi konkludere med at det var barn og unge som måtte ta de største løftene i denne dugnaden: Skoler og barnehager ble stengt, så åpnet og så stengt igjen. Studenter som flyttet på hybel uten å ha en eneste venn ble sittende på trange hybler og følge forelesninger på Teams og Zoom mens deltidsjobben forsvant og studielånet ikke strakk til. Treningshaller og fritidsklubber ble stengt, det ble umulig å besøke besteforeldre eller gi bestevennen en klem. 2020 ble kort sagt det året hvor en-meter'n gjorde alle litt tristere. Og aller vanskeligst ble det for de som allerede hadde det tøft.

«NOEN GLEDER SEG TIL Å KOMME PÅ SKOLEN FOR Å SLIPPE Å VÆRE HJEMME. DET HAR VÆRT VANSKELIG.»

Deltaker i Drømmeskolen

Voksne for Barn er en frivillig medlemsorganisasjon som jobber for at alle skal ha en trygg barndom, at hver enkelt skal bli sett og ikke føle seg utenfor. Kort sagt, alle skal med! Vår viktigste oppgave er å sørge for at alle barn og unge settes i stand til å mestre livene sine både på gode og tunge dager, og det eneste vi vet er at de tunge dagene kommer på et eller annet tidspunkt. Derfor er vi til stede og gjennomfører livsmestringsprogrammer på mer enn 650 skoler. Her lærer elevene å mestre dagliglivets utfordringer, å identifisere og snakke om følelser, og å støtte andre.

Og så skal vi være aller mest til stede for de som trenger det aller mest. Voksne for Barn møter mange unge med vonde erfaringer som kan påvirke deres psykiske helse. Ungt nettverk er en møteplass for unge mellom 16 og 25 år som har litt ekstra belastninger i livet. Samtidig bidrar Ungt nettverk til førstehånds kunnskap både om hva som er de største utfordringene og hva som kan gjøre hverdagen enklere. Dette har vært spesielt viktig i et år preget av koronapandemien og der mange unge kjenner på ensomhet som har bidratt til dårlig psykisk helse. Fokus for arbeidet er de unges erfaringer med hva som er god og nødvendig hjelp, og hva som er viktig i møtet mellom dem som brukere/pårørende og tjenestene.

Utenforskap kan ramme alle. Manglende mestring i skole eller jobb, psykisk eller fysisk sykdom, rus, mobbing, ensomhet, omsorgssvikt og fattigdom er eksempler på livssituasjoner som setter unge mennesker på sidelinjen. Over tid vil konsekvensene bli store og varige. Et utenforskap har store omkostninger for den det gjelder. Selv om en del etter hvert kommer seg tilbake til skole, studier eller arbeid, forteller mange av de unge om tapte år og skader de kanskje aldri vil komme helt over. Flere av dem

kommer til å slite med psykiske helseplager resten av livet. I tillegg er et utenforskap et stort tap for samfunnet, og har store økonomiske kostnader. I 2020 var nettopp utenforskap et tema vi ønsket å sette på den samfunnspolitiske dagsorden. Derfor lanserte vi i november en omfattende rapport om temaet. Denne vil bli fulgt opp med fire nye rapporter om samme tema i 2021

Voksne for Barn gjennomfører også en rekke andre tiltak, blant annet tiltak for barn som pårørende gjennom å bidra til at hjelpeapparatet skal tilby best mulige tjenester til de som påvirkes av en utfordrende livssituasjon. Dette gjøres gjennom gjensidig utveksling av kunnskap og erfaringer for å utbedre praksis. ROM er en egnet modell for å operasjonalisere medvirkning på systemnivå og gir økt tverrfaglig og tverretatlig forståelse.

En gruppe som ofte blir glemt i det norske samfunnet er østeuropeiske foreldre. Resultatet er alt for ofte misforståelser og konflikter mellom foreldre fra blant annet Polen, Litauen og Russland og norske skoler, barnehager og barnevern. Det har vært en rekke saker der Norge har måttet møte i den europeiske menneskerettighetsdomstolen for å forsvare norsk praksis. Voksne for Barn ønsker å bidra til å øke kunnskap og minske konfliktnivået i disse sakene. Vi arrangerer derfor foreldresamlinger og tilbyr rådgivning om barn og unge på polsk, litauisk og russisk til østeuropeiske foreldre i Norge.

I likhet med mange andre arbeidsplasser i det norske samfunnet ble arbeidshverdagen i Voksne for Barn dramatisk endret da Norge ble stengt ned i mars 2020. De ansatte måtte jobbe hjemmefra og besøkene og de fysiske møtene med våre samarbeidspartnere ble ikke lenger mulig. Samtidig var samtlige ansatte opptatt av

«Å MISTA MYKJE AV UNGDOMSTIDA.»

Deltaker i Drømmeskolen

at nettopp i korona-året 2020 var det viktig at tiltakene våre skulle gjennomføres som planlagt. Derfor måtte vi tenke nytt om hvordan vi løste oppgavene våre: Møter, samlinger, kurs og konferanser måtte gjennomføres digitalt samtidig som digital samskaping ble satt på dagsorden. Når det norske samfunnet en dag skal tilbake til en normal hverdag så har Voksne for Barn omstilt seg og tilegnet seg en kompetanse som vi vil ha stor nytte av også fremover: Mens vi tidligere hadde om lag 4000 deltakere på våre kurs og konferanser nådde vi 135 000 deltakere som tok del i opplæring og kunnskapsdeling om barn og unges psykiske helse og oppvekstvilkår.

En stor takk rettes til alle våre medlemmer, frivillige og ansatte som hver eneste dag jobber for det aller viktigste vi har – barn og unge!

Signe Horn
generalsekretær
i Voksne for Barn

DETTE JOBBER VI MED

Livsmestring og universelle tiltak

Zippys venner og Passport

Å lære livsmestring handler om systematisk utvikling av ferdigheter, på samme måte som i matematikk eller andre fag. Skolens primær oppgave er å utdanne mennesker til å fungere i eget liv, jobb, i familien og i samfunnet. Livsmestring gir elevene kompetanse som fremmer god psykisk og fysisk helse, og som gir muligheter til å ta ansvarlige livsvalg. I barne- og ungdomsårene er utvikling av et positivt selvbilde og en trygg identitet særlig avgjørende. Et samfunn som legger til rette for gode helsevalg hos den enkelte, har stor betydning for folkehelsen. Livsmestring dreier seg om å kunne forstå og å kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv,

På den ene siden handler livsmestring i skolen om bevisstgjøring rundt og øvelse på hvordan man kan møte og mestre ulike situasjoner i livet – at man får noen verktøy som rusten en til å fungere personlig, i samspill med andre og i møte med verden. På den andre siden handler det om at skolen som organisasjon må legge til rette for at elevene kan oppleve mestring, deltakelse og fellesskap. For å si det enkelt: Det hjelper lite å lære en elev teknikker for å bygge selvtillit hvis eleven opplever å ikke mestre skolefagene eller føler seg utenfor i klassen. Å ha en grunnleggende-emosjonell kompetanse er helt avgjørende for å kunne utvikle for eksempel empati og medfølelse, og for å forstå sammenhengen mellom tanker, følelser og handling. Hvordan du løser og møter utfordringer på skolen, eller i livet generelt avhenger også av hvor godt

kjent du er med følelsene dine.

I 2020 ble *Folkehelse og livsmestring* innført som tverrfaglig tema i de nye læreplanene for skolen. Dette skal gi elevene kompetanse som fremmer god psykisk og fysisk helse, og som gir muligheter til å ta ansvarlige livsvalg. I barne- og ungdomsårene er utvikling av et positivt selvbilde og en trygg identitet særlig avgjørende. Voksne for Barn mener at grunnlaget for å jobbe med livsmestring i skolen er følelsene. Dette må behandles på en ordentlig måte for at resten av temaet skal få effekt. Når man har lært på skolen hvordan man kan regulere følelser, håndtere sosiale relasjoner, kommunisere på en hensiktsmessig måte, og takle motgang og endring på en måte som både ivaretar en selv og andre vil det få ringvirkninger på de fleste områder, både privat, sosialt, i skole- og arbeidsliv, i familien, i lokalsamfunnet og i storsamfunnet. Det beste er at vi vet at det fungerer. Gjennom de helsefremmende skoleprogrammene Zippys venner, Passport og Drømmeskolen får ansatte i skole og skolehelsetjeneste verktøy, kunnskap og kompetanse for å jobbe systematisk med psykisk helse, livsmestring og inkludering. Forskningen som er gjort på skoleprogrammene våre viser at elever som jobber systematisk med emosjonell kompetanse har bedre klassemiljø, bedre faglig fungering, velger bedre strategier når de møter motgang, mindre mobbing og lavere frafall. Det fungerer altså både her og nå og gjør barn bedre rustet til å takle livet etter endt skolegang.

Zippys venner – livsmestring i skolen er et program for 1.–4. trinn som lærer elevene livsmestring gjennom å mestre dagliglivets utfordringer, å identifisere og snakke om følelser og å støtte andre. Klassen jobber med temaene følelser, kommunikasjon, vennskap, konflikthåndtering, forandringer i livet (tap, sorg og savn) og mestring gjennom historier, dialog og aktivitet skal bidra til dette.

Zippys venner bygger på en metodikk som skal sikre at alle elevene blir aktører og deltar gjennom anerkjennende kommunikasjon.

Evidensbasert forskning viser at programmet fører til at elever får bedre emosjonelle, sosiale og faglige ferdigheter, bedre klassemiljø, økt inkludering og mindre mobbing (Holen, 2012).

Omtrent 700 skoler med rundt 45 000 elever deltar i programmet årlig.

Passport – livsmestring i skolen har som mål å fremme livsmestring og psykisk helse for elever 5.–7. trinn.

Elevene får systematisk opplæring i klassen rundt temaene følelser, relasjoner til andre, vanskelige situasjoner, rettferdighet, rett og urett og forandringer i livet (tap og sorg) gjennom historier, dialog og aktivitet skal bidra til dette. Programmet bygger på en

metodikk som skal sikre at alle elevene blir aktører og deltar gjennom anerkjennende kommunikasjon. *Passport – Skills for Life* er et universelt tiltak utviklet av Brian Mishara, forsker innenfor selvmordsforebygging på universitetet i Quebec Montreal 2009–2015.

Forskning har vist at programmet fører til at elever får bedre mestringsstrategier, økt følelsesbevissthet og bedre klassemiljø. Lærere har rapportert om økt kompetanse på klasseledelse og egne mestringsstrategier (Mishara & Dufour, 2014). Første del av evalueringen i Norge har vist at både lærere og elever er godt fornøyde med tiltaket og at det er en positiv effekt på mestringsforventning hos elevene.

Zippys venner er finansiert av Helsedirektoratet gjennom tilskuddsordningen *Psykisk helse i skolen*. Passport finansieres delvis av den samme tilskuddsordningen, i tillegg til Utdanningsdirektoratet og Kavlifondet.

DETTE GJORDE VI I 2020

I 2020 har vi laget en felles forankringsmodell for Zippys venner og Passport. Skoler og kommuner som ønsker å jobbe med Zippys venner og Passport, lager en avtale med Voksne for Barn. Voksne for Barn forplikter seg til å gi oppdatert materiell, gjennomføre opplæring og veiledning til nye deltakere. Skolen/kommunen forplikter seg til å gjennomføre tiltaket.

Forankringsmodellen gir:

- skoler og kommuner en beskrivelse av roller, ansvar og oppgaver som bidrar til systematisk og god implementering
- ansatte i helse-, PP-tjeneste og andre støttesystemer verktøy for å gi systematisk veiledning/støtte og fange opp barn som trenger det

Representanter fra deltakerkommuner/-skoler får to dagers opplæring som gir sertifisering i bruk av programmene.

I 2020 har

- cirka 700 skoler brukt Zippys venner
- 40 kommuner avtale om å bruke Zippy
- 4200 nye elever startet med Zippy skoleåret 2020/2021
- Passport blitt lansert for mellomtrinnet etter to års pilotprosjekt
- 1700 nye elever startet med Passport skoleåret 2020/2021
- elleve kommuner og 53 skoler inngått avtale om å benytte Zippy og Passport (ti nye skoler)
- fire skoler inngått avtale om å prøve ut materiell for elever med spesielle behov
- Passport-materialet blitt revidert etter innspill fra deltakerne
- digital veileder blitt utviklet og oppdatert
- vi utviklet digital versjon av spillet «Dragevandring», som er en del av materialet i Passport
- vi laget en rapport basert på erfaringer fra deltakerne i pilotprosjektet
- vi utviklet en felles opplæring for Zippy og Passport
- 20 opplæringer har blitt gjennomført
- ti kommunale ressursgrupper gjennomført opplæring i samarbeid med ansatte i Voksne for Barn
- laget informasjonsmateriell om implementering og fagfornyelsen

På tross av pandemien har vi nådd de fleste av målene for 2020. Mye av opplæring og oppfølging har gjorts digitalt og både tid og ressurser har gått med til å tilpasse opplæringen til et digitalt format. Det er laget flere instruksjonsfilmer til både Zippy og Passport og vi planlegger filmproduksjon fra klasserom som skal benyttes i fremtidig opplæring

«VI OPPLEVER AT
DETTE ER NYTTIG FOR
KONFLIKTHÅNDTERING
OG FØLELSEREGU-
LERING. DET ER VIKTIG
MED ANERKJENNENDE
KOMMUNIKASJON OG
LØSNINGSFOKUS OG
ZIPPY GJØR AT DET
ER LETTERE Å HA
TILNÆRMING FRA
ALLE VOKSNE I
TILNÆRMINGEN.»

Zippy-lærer

I 2021 VIL VI

- søke om videre finansiering for å:
 - følge opp skoler og kommuner som er i gang og kunne si ja til de som ønsker å starte
 - rekruttere flere kommuner og skoler
 - innhente erfaringer fra deltagerne og utvikle og revidere tiltakene i tråd med dette
- videreutvikle film som pedagogisk metode og lage en god plattform for e-læring
- utvikle og videreutvikle kunnskap, metode og materiell for å nå flere elever med ESB/sårbarhet for utenforskap og psykisk uhelse
- kommunisere programmenes betydning for elevenes psykiske helse, livsmestring og dere psykososiale miljø
- innhente erfaringer fra tidligere Zippy-elever og generelt få frem «elevenes stemme» – synliggjøre dette i aktuelle sammenhenger
- etablere en finansieringsstrategi som gir forutsigbarhet

«VI HAR FÅTT STØTTE
TIL Å SNAKKE OM
VANSKELIGE TEMA
SOM DØDEN.»

Zippy-lærer

Drømmeskolen

Drømmeskolen er en tiltaksmodell for å arbeide systematisk og skoleomfattende med god psykisk helse, livsmestring og inkludering i ungdomsskole og videregående opplæring. Modellen og innholdet er utviklet av Voksne for Barn gjennom flere år i samarbeid med deltakerskoler. Tiltaket har som mål å gi skolene rammer og verktøy, øker kompetansen hos ansatte, styrke elevenes tilhørighet, deltakelse, mestring og motivasjon og bedre relasjonen mellom lærer og elev og mellom elevene. Elevmedvirkning står sentralt og elevmentorer er et kjerneelement. «Drømmeskole-fokuset» handler om faktorene som fremmer god psykisk helse, livsmestring og inkludering som bør gjennomføres all aktivitet på skolen, og som er utgangspunkt for valg av alle metoder og tiltak:

1. Et mestringsfokus: Å lete etter styrker, å tilrettelegge for mestring
2. Et medvirkningsfokus: Den/de det gjelder blir lyttet til og opplever at de har mulighet for innflytelse
3. Et fellesskapsfokus: Tilrettelegging for inkludering og gode relasjoner

Drømmeskolen er finansiert av Helsedirektoratet gjennom tilskuddsordningen *Psykisk helse i skolen*.

DETTE GJORDE VI I 2020

- Fulgte opp 40 deltakerskoler (18 ungdomsskoler, 23 videregående skoler)
- Gjennomførte tre ressursgruppesamlinger med representanter fra deltakerskolene
- Gjennomførte fysisk opplæring med ansatte på fire skoler
- Gjennomførte digital workshop for opplæring i å gjennomføre Drømmeskolen
- Reviderte materiell og oversatte materiell til nynorsk
- Utviklet livsmestringssamlinger som er i tråd med tverrfaglige tema i folkehelse og livsmestring
- Innhentet erfaringer fra elever om hva som er viktig å gjøre fra skolen side, for å sikre at elever med psykiske vansker skal klare skolen

På tross av pandemien har vi nådd de fleste av målene for 2020, med unntak av at det er rekruttert noen færre skoler. Elevmentorsamlingene ble, etter skolenes ønske, lagt til januar 2021 og ble gjennomført som tre digitale workshops.

I 2021 VIL VI

- søke om videre finansiering for å:
 - videreutvikle tiltaket på innholdssiden i tråd med nye læreplaner (fagfornyelsen), tverrfaglige tema folkehelse og livsmestring og overordnede nasjonale strategier, planer og lovverk
 - sikre at skoler og kommuner inkluderer unge med sårbarhet, minoritetsspråklige som ikke kan norsk elever med psykiske vansker eller annen sårbarhet gjennom å tilpasse tiltaket og formidle erfaringer til ordinære skoler
- bruke nye digitale verktøy for medvirkning og samskaping på i opplæring og oppfølging, slik at tiltaket blir mindre sårbart for eksempel ved fortsatte restriksjoner på grunn av pandemien

Supportgrupper i skolen

Supportgrupper i skolen er et tiltak for inkludering og forebygging av mobbing. Supportgrupper i skolen skal bidra til rask hjelp til elever som av ulike grunner opplever å ikke ha det bra på skolen gjennom at medelever bidrar for en periode. Oppmerksomheten rettes mot det som kan styrke eller beskytte den utsatte eleven. Det kan brukes for å inkludere nye elever eller elever som en periode er i en sårbar situasjon når det gjelder vennskap, inkludering eller det å trives på skolen. Tiltaket kan brukes når elever utestenges eller mobbes og situasjonen er mer alvorlig. Metodikken er brukt med stor effekt også for elever som har opplevd alvorlig mobbing.

Det vises til god effekt og forskning og evalueringer i England, Sverige og en kvalitativ studie i Norge.

Pilotprosjektet finansieres i hovedsak av Partnerskap mot mobbing og et mindre tilskudd fra Kavlifondet.

DETTE GJORDE VI I 2020

- Rekrutterte og inngikk avtale med fem deltager-skoler som skal prøve ut Supportgrupper
- Gjennomførte fire dagers opplæring
- Veiledet ansatte på skolene
- Oversatt og tilpasset manual
- Utviklet informasjonsmateriell
- Samarbeidet med forskere ved Oslo Met om evalueringsforskning

På tross av store utfordringer i forbindelse med pandemien har aktiviteten blitt gjennomført og skolene er i gang med å prøve ut tiltaket. Tidsplanen er noe justert, og skolene fortsetter med utprøving høsten 2021.

Deltagerskolene beskriver positive resultater. De elever som vært utsatte opplever å få det bedre etter å ha hatt en supportgruppe. De elever som bidrar med support beskriver at det er positivt å bidra.

Lærerne synes at metoden fungerer bra og gir raskt resultat.

«DET ER HELT UFORKLARLIG, NESTEN MAGISK, HVOR RASKT ENDRINGEN SKJEDDE. DET FLOTTESTE ER AT DET IKKE BARE HJELPER DEN SOM HAR DET VANSKELIG, MEN AT DET OGSÅ STYRKER DE SOM ER MED I SUPPORTGRUPPA.»

Sosiallærer, barnetrinnet

I 2021 VIL VI

- søke om videre finansiering for å:
 - utvide pilotprosjektet med fem skoler i perioden 2021/2022
 - gjennomføre erfaringsamlinger med deltager-skolene
 - fortsette samarbeidet med Oslo Met, som søker midler til en RCT-studie fra høsten 2022

Hjelp til barn, unge og familier i sårbare situasjoner

Det er de brede og universelle tiltakene som alltid vil være viktigst for å gi barn og unge en god oppvekst. Men likevel skal vi være aller mest til stede for de som trenger det mest. Voksne for Barn møter mange unge med vonde erfaringer som kan påvirke deres psykiske helse. Ungt nettverk er en møteplass for unge mellom 16 og 25 år som har litt ekstra belastninger i livet. Samtidig bidrar Ungt nettverk med å dele førstehånds kunnskap, egne erfaringer og behov som brukes i utviklingen av tjenestetilbudene som retter seg til barn og unge. Dette gjelder både hva som er de største utfordringene og hva som kan gjøre hverdagen enklere. Dette har vært spesielt viktig i et år preget av koronapandemien og der mange unge kjenner på ensomhet som har bidratt til dårlig psykisk helse.

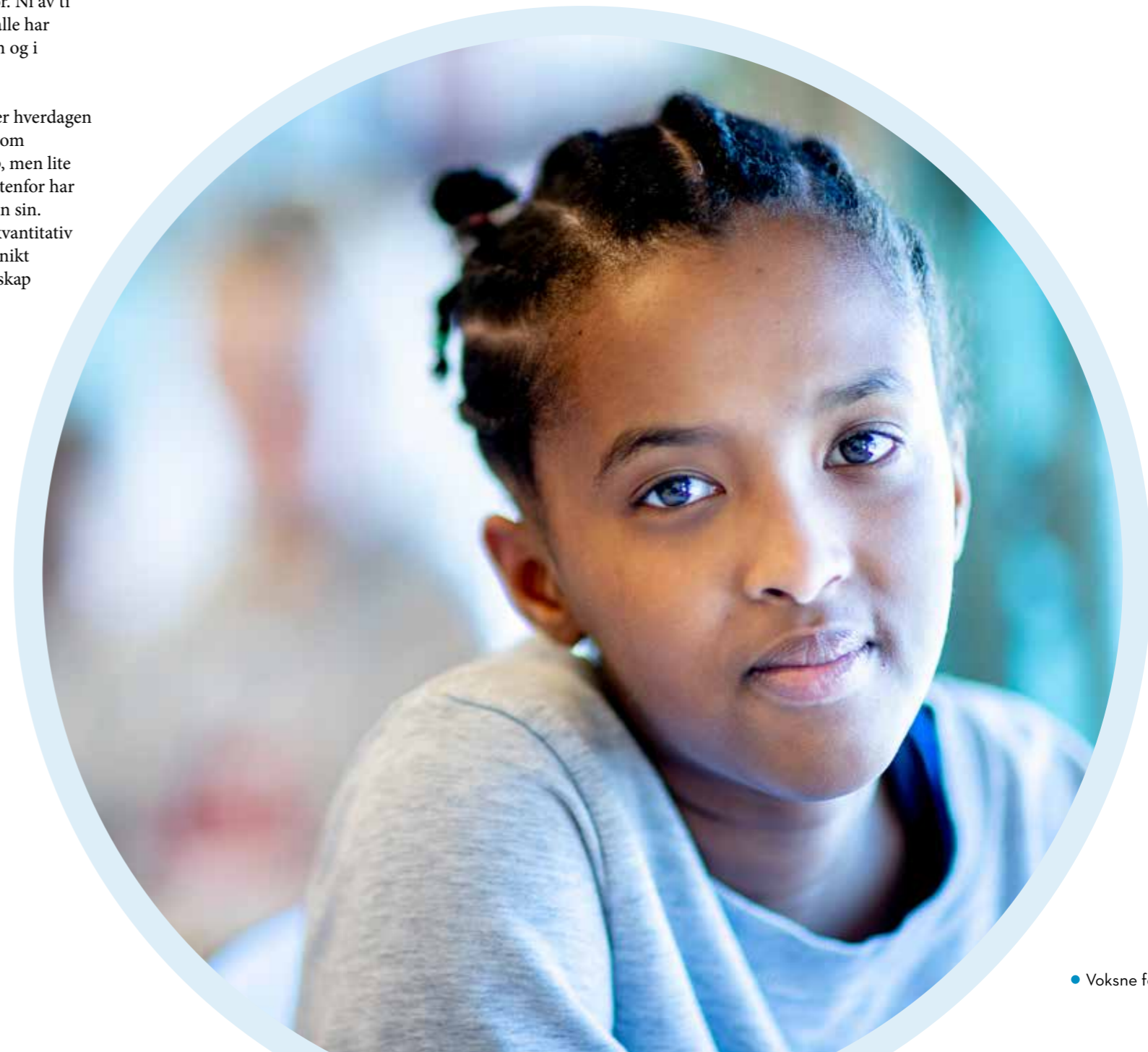
Barn og unge som opplever at foreldre eller søsken blir psykisk syke, rusmiddelavhengige, blir utsatt for vold eller trusler eller som opplever at noen i nær familie får alvorlig sykdom eller som dør at livet ikke lenger er slik det var før. For barn og unge påvirker dette både trygghet og opplevelse av å bli passet på. De fleste barn som er pårørende blir godt ivare tatt og klarer seg bra. Likevel er det noen som kan utvikle egne problemer. Det å være pårørende kan medvirke til at barn opplever angst, depresjoner, atferdsvansker, konsentrasjonsvansker eller frafall fra skole og utdanning. Vi vet aldri helt sikkert om et barn vil utvikle egne problemer.

Voksne for Barn er opptatt av å bedre tjenestene for Barn som pårørende. ROM er en felles læringsarena der fagfolk og pårørende/berørte møtes til likeverdig dialog. Formålet med ROM er at hjelpeapparatet skal tilby best mulige tjenester til de som påvirkes av en utfordrende livssituasjon. Dette gjøres gjennom gjensidig utveksling av kunnskap og erfaringer for å utbedre praksis.

Vi hører ofte at det står bra til med norsk ungdom. Ungdataundersøkelsen som gjennomføres hvert år viser at de aller fleste er tilfreds med livet sitt, de er

godt fornøyde med foreldrene sine, med skolen og lærerne sine og med lokalmiljøet der de bor. Ni av ti har nære og fortrolige venner – og nesten alle har venner å være sammen med både på skolen og i fritiden.

For ungdom som opplever et utenforskap er hverdagen en annen. Til nå har vi hatt mye kunnskap om risikofaktorene for å havne i et utenforskap, men lite innsikt i hvordan ungdommene som står utenfor har det, og hvordan de selv opplever situasjonen sin. Gjennom dybdeintervjuer, supplert av en kvantitativ undersøkelse, har Voksne for Barn fått et unikt innblikk i hvordan unge som står i utenforskap har det. De har fortalt om oppveksten sin, hvordan de havnet der, hva de trenger, hva som hjelper eller ikke hjelper, og hva samfunnet må gjøre for at ikke flere barn og unge skal havne i deres situasjon. Det tegner seg et komplekst utfordringsbilde preget av psykisk uhelse, skam, ensomhet og unge som i stor grad tar på seg ansvar og skyld for en situasjon de på mange måter ikke rår over. I 2020 presenterte Voksne for Barn den første av til sammen fire rapporter om utenforskap. I de neste rapportene vil vi ta for oss utenforskap hos barn og unge som vokser opp i økonomisk utsatthet, har en funksjonsnedsettelse eller har en ikke-binær kjønnsidentitet. Forhåpentligvis kan ny innsikt og kunnskap fra disse rapportene gjøre noe med utfordringene disse ungdommene står i.

ROM – et tiltak for pårørende

ROM er en strukturert og manualbasert modell for likeverdige dialogmøter mellom foreldre/foresatte/berørte/pårørende og fagpersoner fra ulike tjenester kommunalt og statlig. ROM er også en modell for medvirkning på tjeneste- og systemnivå. ROM skal bidra til kunnskapsutvikling, kompetanseheving, praksisendring og styrking av tjenestene. ROM skal også være et godt sted å møte andre i samme situasjon. ROM arrangeres fire-fem ganger i halvåret. Man melder seg på ett eller flere møter. Dette er ikke en fast gruppe, men åpent for alle som vil. Modellen og innholdet er utviklet av Voksne for Barn i samarbeid med pårørende/foreldre samt samarbeidsparter kommunalt og statlig. Voksne for Barn holder opplæring i ROM for kommuner og helseforetak. En eller flere kommuner og helseforetak kan samarbeide om drift av ROM lokalt.

ROM avholdes nå innenfor områdene: Psykisk helse, rus, tilrettelagte tjenester og fosterhjemsarbeid.

ROM er finansiert av Helsedirektoratet og Barne-, ungdoms-, og familiedirektoratet gjennom tilskuddsordningen utviklings- og samhandlingsprosjekter i barnevernet.

DETTE GJORDE VI I 2020

- Gjennomførte og evaluerte pilotprosjektet *ROM fosterhjemsarbeid* for å teste ut modellen innenfor et nytt fagfelt
- Etablerte to lokale ROM-team bestående av seks barneverntjenester, to fosterhjemstjenester og Bufetat region øst og Voksne for Barn
- Avklarte videre samarbeid for 2021 med utprøving av «ROM for slektsplasseringer»
- Fulgte opp eksisterende samarbeidsparter i drift av lokale ROM
- Tilpasset ROM til å kunne gjennomføres digitalt
- Avholdt årlig erfaringsamling, koordinatorsamlinger, ROM-ledersamling og samling for støttepersoner, alt digitalt
- 72 planlagte ROM-møter, 12 ble avlyst på grunn av Covid19
- Holdt opplæring av nye ROM-ledere hos eksisterende samarbeidsparter
- Laget egen årsmelding på *ROM fosterhjemsarbeid*

ROM har i ulik grad blitt påvirket av pandemien. Vi har hele tiden tilpasset oss ulike kommunale regler. Det betyr at noen ROM-møter har blitt avlyst, andre har vært gjennomført digitalt, noen har hatt en kombinasjon av digital og fysisk oppmøte, mens andre har redusert antall deltagere tilpasset lokalitetene eller endret lokaler. Noen ROM har også blitt avholdt utendørs. Erfaringene har vært at ROM kan avholdes digitalt men skal primært avholdes som fysiske møter, eventuelt i en kombinasjon.

Tilbakemeldinger fra deltagere på ROM:

«KJEMPEVIKTIG! DET ER OFTE LETT Å TA UTGANGSPUNKT I EGEN SITUASJON, MEN HER FÅR VI HØRE DET FRA FORSKJELLIGE STÅSTED, OG DETTE GIR MULIGHET TIL Å REFLEKTERE OVER EGET ARBEID, SAMMEN MED ANDRE.»

«DIALOGEN PÅ ROM GA LÆRING I Å KUNNE STILLE ANDRE SPØRSMÅL.»

«BRUKERMEDVIRKNING ER SUPERVIKTIG OG DETTE ER EN GOD PLASS FOR DET, TENKER JEG.»

I 2021 VIL VI

- søke om videre finansiering for å:
 - følge opp eksisterende samarbeidsparter, sikre videreføring av ROM
 - rekruttere nye samarbeidskommuner og helseforetak innen psykisk helse og rusfelt
 - etablere pilotprosjekt for å teste ut og videreutvikle ROM opp mot barneverntjenestenes læringsnettverk
 - etablere samarbeid og holde opplæring av Valdres (DPS) og tilhørende kommune
 - kvalitetssikre og videreutvikle ROM som modell og tilpasse manual
 - gjennomføre erfaringsamlinger og koordinatorsamlinger
 - rekruttere, opplære og veilede frivillige støttepersoner
 - vurdere ROM for søsken som målgruppe
 - videreutvikle ROM for foreldre til barn og unge med nedsatt funksjonsevne
 - lage plan, årshjul og maler for formidling av kunnskapen og erfaringsdelingen på ROM
 - videreutvikle arbeidet med medvirkningskomponenten i ROM
 - avklare videre drift og samarbeid om *ROM fosterhjemsarbeid*

Ungt nettverk

Ungt nettverk er en møteplass for ungdom i alderen 16–25 år som har, eller har hatt litt ekstra belastninger i livet som kan påvirke psykisk helse.

Ungdommene skal få møte andre i samme situasjon, ha mulighet til å kunne dele tanker og gi hverandre støtte. Vi har lokale nettverk med frivillige gruppeledere. De har treff en til to ganger i måneden. De lokale nettverkene får jevnlig oppfølging av VfB.

Møteplassen skal ha et helsefremmende perspektiv, og ungdommene selv skal bestemme innholdet i gruppen sammen med gruppelederne. Treffene inneholder både samtale og aktivitet. Samtaletemaene har et livsmestrende innhold, og aktivitetene de velger er gøy og gir mestringsfølelse.

«DET Å DELTA I UNGT NETTVERK BEGYNTE JEG MED FOR LITT OVER TO ÅR SIDEN OG DET GJØR MEG GENUINT KJEMPEGLAD, DA VI GJØR ALT FRA Å SNAKKE OM LITT VIKTIGE TING TIL LETTERE TING SOM Å DRA PÅ BOWLING. UNGT NETTVERK HAR GITT MEG NOE FINT Å SE FREM TIL SOM JEG SETTER UTROLIG STOR PRIS PÅ.»

Jente, 21 år

Ungdommene skal få mulighet til å medvirke med sine erfaringer og innspill, og på den måten bidra til utvikling og forbedring av tjenestetilbud.

VfB har flere lokale Ungt nettverk. Det er to eller tre frivillige i VfB som er gruppeledere for hver møteplass. De frivillige tilbys gruppeopplæring i regi av VfB, ellers kreves ingen spesiell bakgrunn til denne oppgaven. De lokale gruppene møtes en til to ganger i måneden. Det er mellom 40 og 70 ungdommer som benytter seg av tilbudet.

To ganger i året inviteres alle ungdommer som er tilknyttet Ungt nettverk til helgesamling. På disse er det normalt sett plass til 25 ungdommer, to ansatte i VfB, og tre gruppeledere.

Ungt nettverk finansieres av Bufdir og Helsedirektoratet.

DETTE GJORDE VI I 2020

I 2020 fikk vi gjennomført lokale samlinger i Oslo, Bergen, Sandefjord og Gjøvik. Bodø og Tønsberg måtte utsette oppstart på grunn av koronarestriksjoner på utleiested.

I mars startet vi opp digitalt Ungt nettverk. Vi har ukentlig treff på den digitale plattformen teams. Det er mellom 10 og 20 ungdommer fra hele landet som følger dette tilbudet hver gang. Ungdommene velger tema.

Vi hadde helgesamling 7.–9. februar i Bodø. Tema for helgen var at ungdommene skulle jobbe med sitt personlige fem eller ti års mål, og lage en plan for hvordan de skulle nå dette. Det var planlagt en helgesamling i Lillestrøm 7.–8. november. Denne måtte avlyses på grunn av nye koronarestriksjoner. Program for samlingen var gruppeintervju av ungdommene om utenforforskap. Dette ble utført i form av telefonintervju av hver enkelt person i stedet.

«I UNGT NETTVERK FÅR JEG MØTE ANDRE UNGDOMMER I SAMME SITUASJON SOM MEG SELV, FÅ DELTA PÅ AKTIVITETER, MEN OGSÅ KUNNE BRUKE MINE OPPLEVELSER TIL NOE POSITIVT. UNGT NETTVERK HAR GITT MEG MYE BEDRE SELVTILLIT OG EN STØTTE SOM JEG HAR TRENGT.»

Jente 26 år

Flere av ungdommene har bidratt med erfaringer og innspill i arrangementer i regi av både Voksne for Barn og andre. Blant annet oppdrag fra Statens helsetilsyn, der de bidro til rapport og artikkel om ungdommens erfaringer med tjenestetilbud under pandemien. Flere har også bidratt med sine historier til VfB sin utenforskrapsrapport, og til en undersøkelse om å være ung og motta tjenester fra NAV.

I 2021 VIL VI

- fortsatt ha digital gruppe som et tilbud
- etter ønske fra ungdommene invitere eksterne foredragsholdere
- etablere flere lokale nettverk
- rekruttere nye gruppeledere, gjerne på sted der vi har frivillige fra før

Når det gjelder rekruttering av deltakere til nye og «gamle» nettverk vil de eksisterende gruppeledere og deltakere involveres i enda større grad til dette arbeidet, blant annet ved å sammen lage nytt invitasjonsmaterieill og å skaffe nye samarbeidspartnere. Vi vil fremover være mer aktive, også lokalt, når det gjelder å få oppdrag der ungdom fra Ungt nettverk kan bidra med sine erfaringer og meninger, være mer synlig i sosiale medier og i lokale medier for å fronte nettverket som et medvirkningsorgan.

Foreldrestøtte

Foreldre/foresatte er de viktigste personene i barns liv. I vårt arbeid skal vi derfor gi foreldre/foresatte og voksne som har en omsorgsrolle støtte, råd og veiledning når de trenger det. Vi tar utgangspunkt i empowerment-teori og har tiltak og materiell som skal bidra til å styrke foreldre og andre omsorgspersoner i deres rolle overfor barn og unge.

Voksne for Barn tilbyr råd- og veiledningsmateriell til foreldre på temaer som mobbing, stress, samlivsbrudd, utenforskap, sorg og pårørendematikk på vfb.no.

Vi skal også tilby råd og veiledning til foreldre i spesielle livssituasjoner:

- Østeuropeiske foreldre som bor i Norge
- Fosterforeldre
- Foreldre som ikke har daglig omsorg for barna sine.
- Foreldre til barn med nedsatt funksjonsevne.

Det foreldrerettede arbeidet er et viktig utviklingsområde for Voksne for Barn. I 2021 vil vi kartlegge behov og eksisterende tilbud rettet mot foreldre/omsorgspersoner, med mål om å tilpasse virksomheten i henhold til dette.

Møteplass for østeuropeiske foreldre

Vi vil fremme psykisk helse og forebygge psykiske problemer hos barn med østeuropeisk bakgrunn som bor i Norge gjennom å støtte foreldre/omsorgspersoner i foreldrerollen, heve den kollektive bevisstheten hos foreldre/foresatte i forhold til hva som er et godt foreldreskap, øke tilliten til de norske hjelpeinstanser.

Foreldrestøtte for østeuropeiske foreldre og omsorgspersoner er et virksomhetskompleks som består av Foreldrestøttelinjen og arrangementer i form av Dialogseminarer og foreldrekurs.

Foreldrestøttelinjen er et tilbud om råd-, veiledning- og emosjonell støtte for polske, litauiske, russiske og russisktalende foreldre på morsmål. Foreldre og andre voksne som har spørsmål eller er bekymret for barn og unge kan kontakte over telefon og web. Dette er en anonym tjeneste og man får individuell veiledning. Telefoner og netthenvendelser besvares av frivillige rådgivere med relevant faglig utdanning og erfaring, som snakker respektive språk.

Dialogseminarer og foreldrekurs vil gjennom diskusjoner, samtaler og informasjon rundt tema som foreldrerolle, barns oppdragelse og oppvekst, bidra til økt kunnskap og holdningsendring ved rørende synet på barnet, godt foreldreskap, den norske oppdragelsesmodellen, forståelse og økt tillit til det offentlige.

Målgruppen er litauiske, polske, russiske og russisktalende foreldre, foresatte og andre voksne.

Prosjektet finansieres i hovedsak av Bufdir. I tillegg har vi fått et lite tilskudd fra Oslo kommune i 2020.

DETTE GJORDE VI I 2020

- Gjennomførte ett digitalseminar for polsk målgruppe
- Gjennomførte åtte digitale foreldretemasamlinger
- Besvarte cirka 50 henvendelser
- Rekrutterte og lærte opp fem frivillige
- Fulgte opp frivillige

- Markedsførte tilbudet
- Utviklet og oversatte informasjonsmateriell

Mange foreldre har gitt tilbakemeldinger om hvor viktig det er å kunne bruke sitt morsmål og å få informasjon og forklaringer på sitt eget språk. De har også savnet kunnskap om hvor de kan henvende seg for hjelp og informasjon. Mange har spørsmål om barneverntjenesten og er meget takknemlige for å kunne stille alle typer spørsmål til en nøytral part. De har opplevd det som veldig støttende og tillitsvekkende å kunne være i kontakt med en norsk frivillig organisasjon som også er en nøytral part.

Rådgiverne var stolte og glade for muligheten til å hjelpe sine «landsmenn» med å dele sine erfaringer og kunnskap. Det var viktig å vite at de har gjort en reell innsats. De har fått en positiv erfaring med frivillig arbeid i en norsk organisasjon, som har gitt en følelse å være inkludert i samfunnet.

«VI SER AT MANGEL PÅ NORSKKUNNSKAPER, ØKT USIKKERHET RUNDT METODER I BARNE-OPPDRAGELSE OG ET LITE NETTVERK GJØR ØSTEUROPEISKE FORELDRE TIL EN EKSTRA SÅRBAR GRUPPE SOM ER USYNLIG I DET NORSKE SAMFUNNET. OG I DE TILFELLENE ØSTEUROPEERNE BLIR SYNLIGE ER SØKELYSET IKKE POSITIVT OG VELMENT HELLER. DET OPPLEVES SOM OM DENNE GRUPPEN IKKE BLIR HØRT OG TATT PÅ ALVOR. VI BRENNER FOR Å ENDRE SITUASJONEN!»

Frivillig rådgiver

I 2021 VIL VI

- utvikle tilbud videre som kan treffe folk der de befinner seg og gjøre hverdagen lettere

På grunn av *Covid-19-pandemien* i Norge ble det stort avvik fra planlagt fremdriftsplan. Rekruttering, opplæring av polske kursholdere har tatt mer tid enn det var planlagt, på grunn av innførte korona-restriksjoner i Oslo som har vært lite forutsigbare og har blitt forandret hver uke. Derfor har opplæringen og oppfølgingen av polske kursholdere blitt utført digitalt i stor grad. Alt sammen førte til at vi har utsatt å gjennomføre tre seminarer (web-seminarer) og 20 foreldresamlinger til 2021.

Tilbakemeldinger fra målgruppen viser at myndighetenes restriksjoner i forbindelse med Covid-19 har ført til ekstra belastninger på barnefamilier som har forverret eksisterende problemstillinger. Derfor ser vi stort behov for å utvikle tilbud videre som kan treffe folk der de befinner seg og gjøre hverdagen lettere. Voksne for Barns nettside og Facebook-side vil bli et viktig område for å rekruttere frivillige, prosjektdeltakere, informasjonsspredning og kunnskapsformidling. Digitalisering av tiltaket vil gi mulighet til å nå flest mulig i målgruppen.

«DETTE ER SÅ BRA, HVORFOR HAR INGEN SNAKKET MED OSS OM DETTE FØR? DETTE BURDE JO KOMMET DA DATTEREN MIN FLYTTET ...»

Foreldrerolle uten daglig omsorg

Tiltaket retter seg mot foreldre som ikke har daglig omsorg, basert på de erfaringene vi har gjort gjennom prosjektet *Foreldrerolle uten omsorg?* som vi fikk midler til i 2015. Foreldrene fikk i det prosjektet tilbud om å delta på temakvelder. Vi ønsket å utvikle og utvide konseptet ut fra de tilbakemeldingene vi fikk, både fra foreldre og fagpersoner. Det ble derfor laget en temakveldsrekke på fem møter som er sammensatt slik at de bygger på hverandre. Foreldrene melder seg på alle de fem samlingene. Temaene er valgt etter tilbakemeldinger og innspill fra foreldre. Vi har vektlagt at temakveldene skal bidra til foreldrestøtte gjennom innsikt, kunnskap og forståelse for den situasjonen de er i og den nye rollen som foreldre uten daglig omsorg.

Målet med temakveldene er gjennomgående å styrke foreldrene i sin rolle som foreldre uten daglig omsorg slik at kommunikasjonen, relasjonen og samværene med barna blir best mulig. Samtidig er målet at kontakten og kommunikasjonen med barnevernet også blir av en slik art at det styrker samarbeidet til det beste for barnet/ungdommen.

Temakveldene ble finansiert av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet gjennom tilskuddsordningen utviklings- og samhandlingsprosjekter i barnevernet.

DETTE GJORDE VI I 2020

- Etablerte samarbeid med én ny kommune
- Tilpasset temamøtene til å kunne avholdes digitalt
- Gjennomførte fem temakvelder digitalt
- Gjennomgikk og kvalitetssikret innhold for hver enkelt temakveld
- Reviderte og ferdigstilte materiell
- Etablerte nettverk med eksterne foredragsholdere for spesifikke tema

Tilbakemeldinger fra foreldre eller deres støttepersoner som har deltatt på temakveldene:

«VI HAR FÅTT GODE RÅD OM HVORDAN VI KAN FORHOLDE OSS TIL BARNEVERNET PÅ EN GOD MÅTE.»

«JEG HAR FÅTT STØRRE FORSTÅELSE FOR Å HOLDE SAKEN UNNA SAMVÆRET MED BARNA.»

«DET HAR VÆRT GODT Å FÅ SNAKKET MED ANDRE SOM HAR OPPLEVD DET SAMME SOM MEG SELV.»

Prosjektet har vist at tiltaket på en god måte dekker et behov for foreldrestøtte til en foreldregruppe som per i dag ikke får god nok oppfølging.

I 2021 VIL VI

- søke om videre finansiering for å:
 - teste ut samkjøring av tiltaket *ROM fosterhjemsarbeid* og Temakveldene for foreldre som ikke har daglig omsorg. Formål: Bedre helhetlig fosterhjemsarbeid og ivaretagelse av biologiske foreldre
- gjennomføre fem temakvelder fysisk våren 2021 med foreldregruppen som deltok digitalt, etter ønske fra deltagerne. Utvide til også flere nye foreldre, eventuelt i samarbeid med nabo-kommune. Videreføre høsten 2021 med ny foreldregruppe
- utvikle en sprednings- og implementeringsplan regionalt
- etablere samarbeid med flere barneverntjenester for 2022
- utarbeide opplæringsopplegg for gjennomføring av tiltaket

MEDLEMSKAP OG FRIVILLIGHET

Norge er verdensledende på frivillig arbeid, og halvparten av befolkningen i Norge engasjerer seg i frivillig arbeid. Innsatsen de gjør har betydning for enkeltmennesker, men også for samfunnet. En sterk sivil sektor har en avgjørende betydning for å sikre frihet, mangfold og maktbalanse i samfunnet.

FRIVILLIGE TJENESTER OG OFFENTLIGE TJENESTER

Frivilligheten har en mange hundre år lang historie som velferdsinnovatører. Frivillighet har en egenverdi nettopp i kraft av at den er basert på menneskers empati, engasjement, initiativ og pågangsmot. Også i dag er det de menneskelige ressursene og den smidige organiseringen her som gjør at frivillige organisasjoner makter å snu seg om, og møte behovene for hjelp både innenlands og utenlands raskt etter at de oppstår og på en måte få andre har mulighet til. Voksne for Barn er glad for at regjeringen ønsker å legge til rette for frivillig sektor og den viktige samfunnsnyttene den representerer, på best mulig måte. Voksne for Barn er opptatt av at frivillighet skaper mangfold, utfordrer de tradisjonelle metodene som ofte benyttes og gjør en forskjell i menneskers liv. Det ligger en merverdi i å engasjere seg for andre, det gir glede ved å være engasjert og det skaper tillit mellom mennesker. Det at folk engasjerer seg og tar ansvar i nærmiljøet, forebygger ensomhet og bygger fellesskap.

Voksne for Barn er medlemsstyrt organisasjon der medlemsmassen gjennom demokratiske prosesser vedtar styringsdokumenter på hvilke retningsvalg, strategi og kjernesaker vi som organisasjon skal jobbe med. Voksne for Barn har som mange andre frivillige, medlemsbaserte organisasjoner sett en negativ medlemsutvikling over tid. Vi har rundt 2000 medlemmer fordelt på personlige medlemmer og bedriftsmedlemmer. Som organisasjon ønsker vi å engasjere befolkningen i våre tiltak og kjernesaker, og

vi ønsker å nå ut med vårt budskap. Flere og nye medlemmer betyr også tilgang til ny kunnskap, nye ideer og erfaringer, og det gir oss en større masse å rekruttere nye frivillige fra. På bakgrunn av dette har vi 2020 gjort to viktige grep: startet arbeidet med å utarbeide en medlemsstrategi og vi har revidert vedtektene for å styrke medlemsdemokratiet og medlemmenes innflytelse i organisasjonen.

VEDTEKTER FOR ØKT ENGASJEMENT

Vedtekter er en organisasjons øverste regelverk, og de blir vedtatt på en organisasjons høyeste beslutningsorgan. Før vedtektsendringen het dette organet Årsmøtet og bestod av delegater fra organisasjonens lokallag. Årsmøte for sentralleddet har nå endret navn til landsmøtet.

Landsstyret fremmet på årsmøtet 25. november et helhetlig forslag til revidering av Voksen for barns vedtekter. Forslaget ble vedtatt enstemmig. Landsstyret jobbet gjennom hele 2020 med å utarbeide endringsforslaget og har hatt saken styrebehandlet ved tre anledninger gjennom de forskjellige fasene av prosessen. I prosessen har det vært lagt til rette for innspill og medvirkning i utarbeidelsen av vedtektene gjennom en digital høringsrunde som har gått ut til alle frivillige og tillitsvalgte i organisasjonen.

Voksne for Barns vedtekter legger rammene for hvordan vi skal styre og drive organisasjonen – og hovedhensikten med å utarbeide nye vedtekter er for å forme organisasjonen på en slik måte at vi får økt engasjement og frivilligheten i organisasjonen. Landsstyret la til grunn for forslaget at økt innflytelse, vil føre til økt engasjement. En av de viktigste endringene med tanke på styrking av organisasjonsdemokratiet er at alle medlemmer skal ha mulighet til representasjon på sentralleddets årsmøte. Tidligere var det kun mulig for medlemmer å bli representert

gjennom et lokallag. Det vil si at alle medlemmer som bodde i områder uten et lokallag ikke har hatt frem til nå mulighet til å bli representert. I de nye vedtektene har alle medlemmer en mulighet til å bli representert.

En annen viktig endring er at det gjennom de nye vedtektene nå er mulig å opprette nasjonale nettverk med samme rettigheter og plikter som en lokalforening. Det vil si delegater og stemmerett på landsmøtet. Nasjonale nettverksgrupper er selvstendige juridiske enheter som arbeider innenfor et bestemt tematisk område og underlagt sentrale vedtak og de retningslinjene som gjelder hele organisasjonen. Per dags dato har vi kun et nasjonalt nettverk og det er Tillitt, som er et nettverk for foreldre for litauiske foreldre i Norge.

MEDLEMSSTRATEGI

For å bryte den negative utviklingen initierte landsstyret et arbeid for å øke medlemsmassen i Voksne for Barn. For å lykkes med dette har vi sett det som nødvendig at alle i Voksne for Barn jobber systematisk med rekruttering og at vi drar lasset sammen. Å øke antall medlemmer og beholde medlemmer er en oppgave for hele organisasjonen. I god Voksne for Barn-tradisjon ble det lagt opp til at tiltakene i strategien skulle være utformet gjennom medvirkning fra de som skal gjennomføre tiltakene og nyttiggjøre seg av verktøyene som utvikles. Det er forutsetning for å lykkes at ansatte, frivillige og aktive medlemmer har et eierskap til økt rekruttering, og da må de ta del i utformingen av strategien. Etterlevelse av strategien antas å være høyere om man opplever tiltakene som fornuftige og gjennomførbare – noe vi håper brukermedvirkningen har bidratt til.

Gjennom prosessen i 2020 har vi identifisert tre elementer som skal bidra til medlemsvekst. I strategien legges det vekt på at vi skall appellere til potensielle medlemmer gjennom å:

- tilby attraktive medlemsgoder
- gjennom medlemskap støtter man en god sak
- mulighet til å bli en del av et fellesskap

Forarbeidet med strategien ble gjennomført i 2020, mens implementeringen av tiltakene jobbes det videre med i 2021. Strategien ble delt inn i seks områder vi skal utvikle: *medlemsadministrasjon, informasjon, nettverksverving, vervekampanjer, medlemsgoder og kultur for verving.*

Intervju med frivillige

Som frivillig organisasjon er det viktig å vise hva som er drivkraften og hva som gjøres der ute i landet. Vi har derfor spurt noen av våre frivillige noen spørsmål:

Hva gjorde at du ville bli frivillig i Voksne for Barn?

Hva gjør du som frivillig?

Og hva de brenner for?

MANJIT KAUR

Veldig fersk og pandemien har stoppet for å kunne gjøre så mye, men har gjort en innsats med å få inn våre avisinnlegg i lokalmedia.

Jeg har lenge hatt lyst til å bli frivillig og nå var overskudd og kapasitet til stede. Jeg har selv opplevd motgang i oppveksten og når jeg var på let etter riktig sted, fant jeg dere.

Barn og unge er fremtiden, så deres psykiske helse er viktigst.

KARI ABRAHAMSEN

Kom med i lokallaget via en kollega i samme barnehage.

Er ansvarlig for økonomien, representant i kommunens natteravn og gruppeleder i Ungt nettverk som alt er koblet til lokallaget.

Brenner mest for natteravn og Ungt nettverk.

IZABELA WOJTOWICZ

Målsettingen for meg er å dele kunnskap og å være til stede for andre. Meldte meg derfor når en etablert organisasjon som VfB annonserte etter ressurser.

Bidrar i Foreldrestøttelinjen for østeuropeiske foreldre.

Mine egne vonde erfaringer fra oppveksten gjør at det viktigste for meg er å bidra til at andre får det bedre.

SISSEL HENRIKSEN

Jeg hadde hørt mye positivt om VfB og hadde lyst til å bidra til å styrke foreldre og øke deres kompetanse.

Jeg er styremedlem i lokallag og er gruppeleder i Ungt nettverk.

Barn som vokser opp med psykisk syke foreldre er det som opptar meg mest.

ANDREA ALARCON

Jeg hørte om Voksne for Barn som student og likte at dere utfordrer beslutningstakere og at dere alltid har noe å vise til.

Påvirkning i lokalpolitikken og synliggjøring av VfBs saker og tiltak på høgskolen der jeg er student.

Viktigst er utenforskap og hva voksnes omsorg og tilstedeværelse betyr for barns psykiske helse.

**Å GJØRE DE RIKTIGE TINGENE
OG GJØRE TINGENE RIKTIG**

«I 2020 HAR VI SETT BEHOV FOR Å
UTVIKLE NYE KURS SOM TILPASSES DET
DIGITALE FORMATET.»

2020 har vært et spesielt år på mange måter. Pandemien og de smittevern hensyn som vi som organisasjon har måtte forholde oss til har ført til at vi har vært nødt til å finne nye arbeidsmåter. Det har vært nødvendig for å følge opp de etablerte aktivitetene og tiltakene i Voksne for Barn, men vi har også sett at situasjonen har gitt barn og unge utfordringer på løpende bånd. Isolasjon og mindre sosial kontakt har hos noen forsterket eksisterende problemer hos noen og det har ført til noen nye utfordringer for mange barn og unge – og det har gitt fagpersoner i de offentlige tjenestene en betydelig belastning samt gitt foreldre og andre omsorgspersoner store bekymringer. For å møte disse samfunnsutfordringene har vi som organisasjon jobbet på nye, innovative måter.

Voksne for Barn har i 2020 forsøkt å hente ut noe av potensialet vi har til mer effektiv drift gjennom fornying og modernisering. Voksne for Barn tar på alvor at vi skal få til mest mulig for barn og unges psykiske helse og for barns oppvekstvilkår gjennom de midlene vi får tildelt og skaper, og dermed blir effektiv drift og administrasjon et viktig virkemiddel for at vi skal oppnå organisasjonens målsetninger.

DIGITALISERING

Digitalisering ble for alvor satt på dagsorden i det samfunnet stengte ned våren 2020. Hele Norge, inkludert Voksne for Barn og våre samarbeidspartnere, ble tvunget til å flytte alt av fysiske møter, konferanser, oppfølging og opplæring over på digitale kommunikasjons- og samhandlingsplattformer. Teams gjennom Office 365 ble introdusert som hovedkanal for all samhandling mellom ansatte i administrasjonen og i samhandlingen med styret. Det er imponerende hvilket kompetanseløfte hele organisasjonen gjennomførte på kort tid. Organisasjonen klarte ikke bare å holde seg flytende gjennom å ta i bruk digitale plattformer, men vi klarte også videreutvikle egne tiltak og så mulighetene istedenfor begrensningene.

Gjennom året har vi gjennomført en rekke av våre organisatoriske prosesser digitalt. Blant annet har vi gjennomført interne høringer og medvirkningsprosesser med en miks av forskjellige digitale verktøy, som Forms, Teams, vanlig e-post og Miro. Administrasjonen har også startet arbeidet med å digitalisere personalhåndboken og etablere intranett. Det er også lagt planer for å modernisere driften ytterligere med sky-basert regnskapssystem og elektronisk timeregistrering. Dette arbeidet vil bli finalisert i 2021.

DIGITALT ÅRSMØTE

Årsmøtet gjennomføres vanligvis i april/mars, men ble på grunn av usikkerhet knyttet til pandemien. Etter sommerferien besluttet landsstyret at årsmøtet skulle gjennomføres digitalt. 25. november ble årsmøtet avholdt på Teams med 35 deltakere og 13 stemmeberettigete til stede ved møtestart. Årsmøtepapirene ble distribuert digitalt og stemmegivning ble gjennomført via Forms.

DIGITAL OPPFØLGING AV TILLITSVALGTE OG FRIVILLIGE

Oppfølging av frivillige og tillitsvalgte har blitt

gjennomført med digitale inspirasjons- og informasjonssamlinger gjennom året. I tillegg ble grunnopplæringen for nye frivillige digitalisert. Kurset ble tilpasset det digitale formatet blant annet gjennom å bli gjennomført med fire temakvelder fordelt på to uker.

FACEBOOK-FOREDRAG OG DIGITALE KURS

Kurs- og konferansevirksomheten ble totalt lammet da pandemien gjorde sitt inntog i Norge, og det ser ut til at det digitale – eller en kombinasjon av digitalt og fysisk – vil bli den nye normalen også etter at vaksinene fører til en normalisering og gjenåpning av samfunnet. Voksne for Barn var raskt ute med å tilby foredrag på Facebook med tematikk knyttet til barn og unges psykiske helse. Både Kavlifondet og Fritt ord så nytten av å spre kunnskap gjennom slike foredrag, og var med på å bidra til at vi i 2020 nådde vi rundt 120 000 seere med temaer som «Sinte, unge gutter», følelser, ungdom og kropp, kjønns mangfold hos barn og unge samt barnets perspektiv på samlivsbrudd. Disse foredragene har vi fått hjelp til å gjennomføre i samarbeid med anerkjente fagfolk som blant annet Svein Øverland, Aksel Inge Sinding, Mia Börjesson og Frode Thuen.

I 2020 har vi sett behov for å utvikle nye kurs som tilpasses det digitale formatet. Vi har også hatt suksess med å gjennomføre *Psykologisk førstehjelp for foreldre*, som har vært et av våre mest populære kurs de siste årene, på Teams uten noen annen spesiell tilpasning.

VOKSNE FOR BARN 60 ÅR – JUBILEUMSKONFERANSE BLE TIL RAPPORT OM UTENFORSKAP

Voksne for Barn markerte i 2020 sitt 60-års jubileum, og skulle etter planen markere dette med en stor konferanse med temaet *utenforskap hos barn og unge*. Det ble produsert en profileringsfilm til bruk på konferansen og på reklamefrie dager på TV. I forbindelse med konferansen gjennomførte vi en undersøkelse med bistand fra Respons analyse. Det ble gjennomført en representativ kvantitativ undersøkelse og en rekke

kvalitative undersøkelser. Konferansen ble dessverre avlyst på grunn av smittevernhensyn. I stedet for konferanse ble det utarbeidet en rapport med tittelen «*Det må jo ha vært min egen skyld*» – om utenforskap hos barn og unge. Rapporten ble lansert digitalt 25. november på Teams live og hadde i overkant av 600 deltakere. Den digitale lanseringen ble ledet av generalsekretær Signe Horn og eksterne innledere kommenterte funnene i rapporten.

MEDLEMSPORTAL

Høsten 2020 startet administrasjonen et arbeid med å etablere en medlemsportal. For å gjøre medlemskap i Voksne for Barn mer attraktivt, ble medlemsportalen opprettet som et medlemsgode for å tiltrekke seg nye medlemmer og bidra til å beholde eksisterende medlemmer. Medlemsportalen ligger på et lukket område på vfb.no som man må være medlem for å få tilgang til. På portalen publiseres opptakene fra våre digitale Facebook-foredrag samt andre verktøy og metoder som Voksne for Barn har utviklet gjennom årene. Det er satt ned en gruppe som jobber med oppdatere portalen med spennende og aktuelt innhold, som kan være til nytte for fagpersoner, studenter foreldre og andre omsorgspersoner.

MEDVIRKNING OG DIGITAL SAMSKAPING

På grunn av koronasituasjonen må vi som organisasjon gjøre mer, ikke mindre. Vår ambisjon er også å nå ut og gi gode tilbud til de unge som trenger det mest. Voksne for Barn driver en rekke tiltak og prosjekter som krever god samhandling, og en av organisasjonens verdier er medvirkning. I 2020 har pandemien utfordret oss og smitteverntiltak har krevd etablering av en digitalisert samarbeidsform, og vi har gjennomført en sterk reduksjon av reise og ordinær møtevirksomhet.

En av organisasjonens viktige oppgaver og bidrag til samfunnet er å bidra til at barn og unges stemmer blir hørt og kunnskapen som kan trekkes ut fra deres

erfaring blir formidlet. For å få til dette samtidig som det er strenge smittevernrestriksjoner har vi måtte vi tenke nytt. Pandemien påvirker vår psykiske helse på mange måter. Gjennom våre tiltak har vi erfart at koronasituasjonen innebærer for mange barn og unge høy grad av ensomhet og isolering. Dette gjelder spesielt unge som er i risiko og i utsatte situasjoner, men også unge uten andre tilsynelatende utfordringer. Når man ikke kan være sammen fysisk, må man finne andre måter å bidra til felleskap, tilhørighet og inkludering. Voksne for Barn har derfor jobbet for å finne nye, gode løsninger for å skape møteplasser, som kan motvirke ensomhet og isolering.

Voksne for Barn har lang erfaring for å jobbe med inkludering og tilhørighet for barn og ungdom og har et stabilt fundament for å prøve ut nye arbeidsmetoder innen rammene for eksisterende tiltak. I 2020 har vi forsøkt å implementere metoder for å involvere barn, unge og voksne. For å få dette til har vi startet et internt prosjekt for å heve egen kompetanse og utvikle medvirkningsprosesser digitalt. Prosjektet har tittelen *Digital inkludering og samskapning for barn, unge og frivillige* og er støttet av Stiftelsen Dam. Denne kunnskapen har blitt benyttet i opplæringer, direkte tiltak og på digitale møteplasser for barn og unge samt i prosesser med frivillige og tillitsvalgte. Vi har gjennom dette prosjektet styrket administrasjonen på blant annet Zoom og samhandlingsverktøyet Miro og rundt ti ansatte har fått muligheten til å delta på kurset *Digital samskapning* i regi av Remote Work.

ORGANISASJON

Styret

Landsstyret er ansvarlig for forvaltning av organisasjonen, og skal sørge for at virksomheten drives i samsvar med vedtektene og vedtak fra landsmøtet. Landsstyret står ansvarlig for at Voksne for Barn overholder de lover og avtaler organisasjonen er forpliktet til etter norsk lov og inngåtte avtaler i arbeidslivet. Landsstyret består av leder, nestleder og seks styremedlemmer. Ett av styremedlemmene velges med personlig vara av og blant de ansatte. De øvrige styremedlemmene velges av landsmøtet.

Landsstyret har i 2020 bestått av styreleder Stein-Are Agledal, nestleder Line Karlsen Ask og styremedlemmene Kari Frank, Kjell Amundsen, Melita Ringvold, Cathrine Langfjell Torsvik og Ingrid Hillblom (ansattes representant). De to sistnevnte ble avløst av Julie Gulbrandsen og Merete Borg etter henholdsvis årsmøtet 25. november og etter valg blant de ansatte, som ble gjennomført i oktober.

Landsstyret har i 2020 avholdt fem styremøter og behandlet 33 saker. Det ble avholdt et fysisk styremøte i januar, resterende har blitt gjennomført digitalt.

Styreleder
Stein-Are Agledal

Nestleder
Line Karlsen Ask

Styremedlem
Kari Frank

Styremedlem
Kjell Amundsen

Styremedlem
Melita Ringvold

Styremedlem
Julie Gulbrandsen
(fra og med 25.
november 2020)

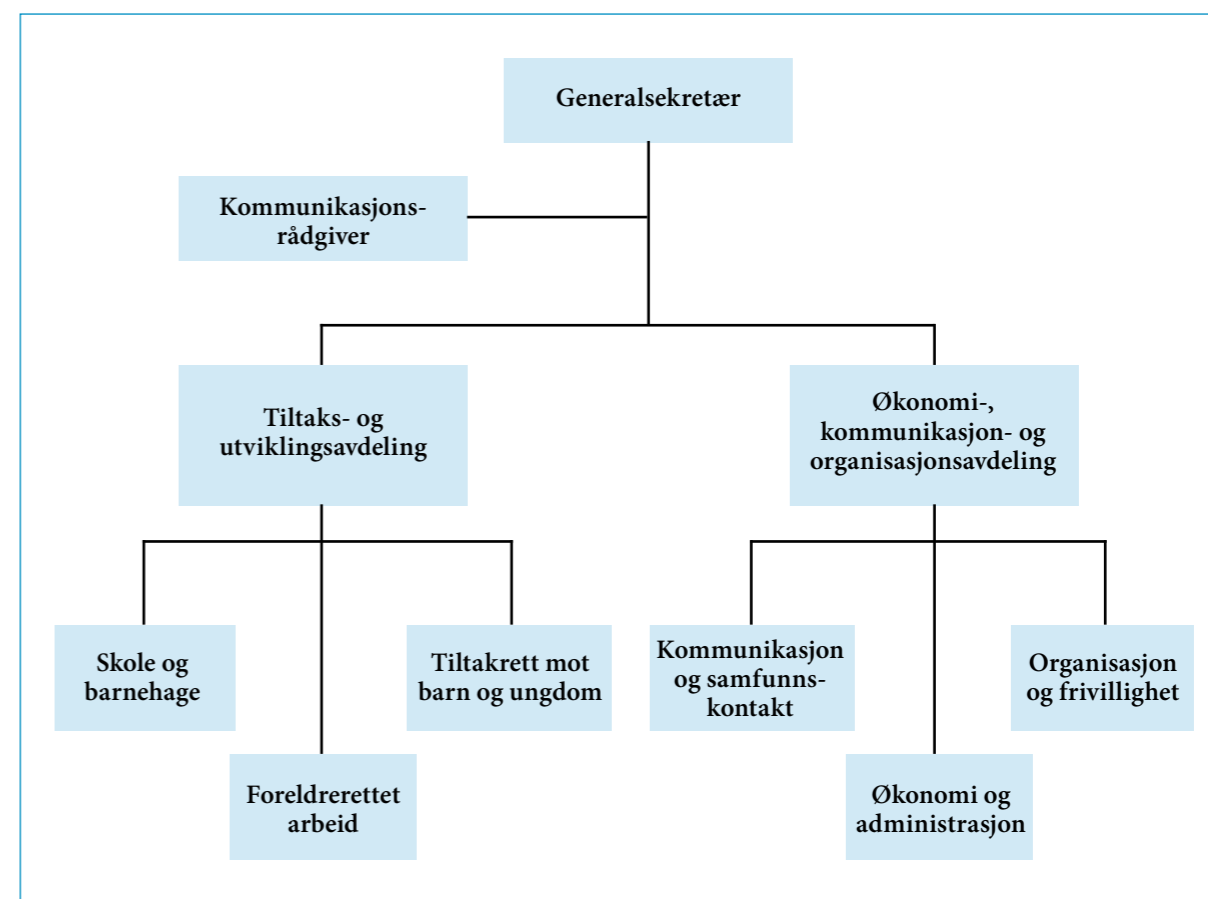

Styremedlem
Merete Borg
(fra og med 25.
november 2020)

Administrasjonen

Administrasjonen i Voksne for Barn ledes av generalsekretær Signe Horn. Administrasjonen får sitt oppdrag fra landsstyret gjennom styrevedtak. I tillegg legger årsmøtevedtak og andre styringsdokumenter rammene for virksomheten. Voksne for Barns administrasjon er organisert i to avdelinger: *Tiltaks- og utviklingsavdelingen* (TUA) og *Økonomi-, kommunikasjon og organisasjonsavdelingen* (ØKO), som ledes av hver sin avdelingsleder. Sammen med generalsekretær og økonomisjef har disse to utgjort ledergruppen i 2020. TUA har tiltak rettet mot skole, tiltak rettet direkte mot barn og unge og foreldrerettede tiltak. ØKO har ansvar for økonomifunksjonen og drift av kontoret, frivillighet og medlemskap samt kommunikasjon. Dette omfatter også nettbutikk, kurs- og konferansevirksomhet og innsamlingsarbeid. Det var ved utgangen av 2020 ansatt 22 personer i Voksne for Barn sin administrasjon. I tillegg har Voksne for Barn også arbeidsgiveransvaret for de som jobber for Landsforeningen for barnevernsbarn (LFB). Ved utgangen av 2020 var det ansatt fem medarbeidere i LFB. Det er generalsekretær som følger opp arbeidsgiveransvaret.

I administrasjonen er det en overrepresentasjon av kvinner.

REGNSKAP

KORT OM ØKONOMIEN I ORGANISASJONEN VOKSNE FOR BARN

Organisasjonen hadde i 2020 nært 35 millioner kroner i inntekter. Årsregnskapet viser et overskudd omkring to millioner. Overskuddet kommer av medlemsinntekter, gaver, kursvirksomhet og salg i nettbutikken. Den klart største inntektskilden er prosjekt- og driftsstøtte fra Helsedirektoratet.

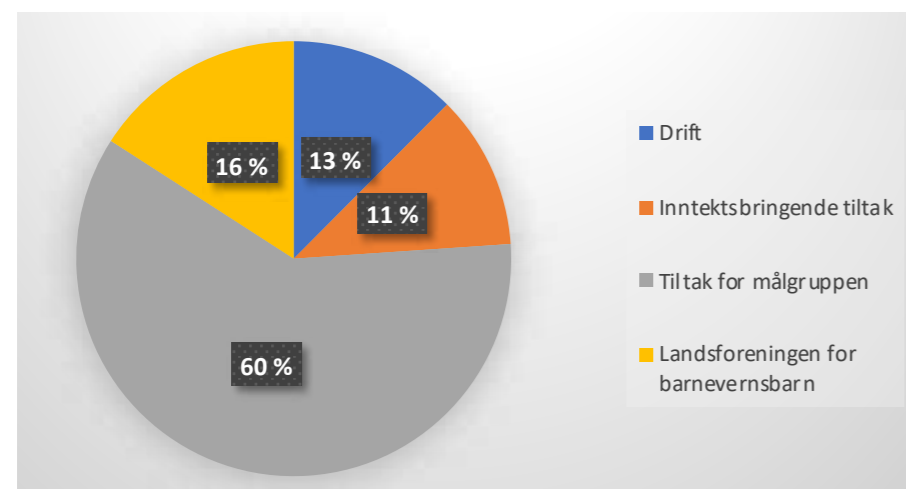
En stor andel av organisasjonens utgifter er knyttet til rundt 25 ulike tiltak for målgruppen, og noen av inntektene er øremerket tiltakene. De største tiltakene, målt i kostnader, er Zippys venner, Drømmeskolen, ROM og Ungt nettverk.

Landsforeningen for barnevernsbarn inngår i organisasjonens regnskap.

Ved utgangen av året utgjør egenkapitalen omkring 40 prosent av samlede inntekter i 2020. Egenkapitalen består hovedsakelig i likvide midler.

Organisasjonen hadde i gjennomsnitt 27 ansatte i 2020, og lønnsutgifter utgjør cirka 60 prosent av organisasjonens utgifter.

KOSTNADER

INNTEKTER

